

Latweeschu Awises.

Nr. 3.

Zettortdeenâ 15. Januari.

1859.

Awischu sinuas.

Kreewufemme. Awises fahf atkal par to runnaht, ka dselses-zelsch effoht jataifa, kas no Maskawas un Nischegorodas pee Wolgas uppes lai eet pahr Urala kalneem zaur wissu leelo Sibiriu zauri lihds Amures uppei. Buhfchoht gan kahdas 6000 werstes garfch un makfaschoht aplam leelu naudu, bet tad arri leelu labbumu dohfschoht wissai Kreewufemmei un Sibiriאי zaur to, ka tad ahtri un weegli wissu Sibrias seltu, sudrabu, dselsi, warru un zittas dahrgas leetas, ko tur roht un wissadu zittu prezzi no Sibrias, Kinas un Afias warretu atwest, ko taggad par pusgaddu tillai warroht fchurpu west. Deews sinn woi to buhs, kas us to fawu naudu gribbehs doht?

Serbia. No Giropas lantfabrtes ishtahstifchana sinnafeet, ka Serbia pee paschas Dohnawas uppes un Unguru semmes, irr masa walstis, kam faws Leelkungs kas to walda, bet stahw appafsch Turku Keisera. Tur mahjo tauta, kas Kreewu tizzibai un tautai raddineeki. Te winnu Leelkungs Aleksanders gan labbi ne bij walddijs, jo gan sinnafeet, kahda ta waldischana pa Turku semmehm. Kad labbi negahje, tad fa-azijnaja tohs wezzafajus un turreja leelu landagu, — bet te nu dumpis iszehlahs. Gribbeja to Leelkungu nomest no waldischanas — bet Senahs leela teefa un Aleksanders ne gribbeja padohtees. Bet kad redseja, ka ne winnehs, jo wissi bij prett teem, tad Aleksanders isbehge us Turku krepostu un pa tam landags to nozehle no ammata un azijnaja par fawu Leelkungu to wezzo Miloschu, kas zittos gaddos jau bij bijs par winnu walddineeku, bet kas arri tappis nozeltis. — Suh-tijufchi tuhda fungus us Konstantinopoli, kas lai luhds, lai Keisers wezzo Miloschu apstiprina, uu arri suhtijufchi us Miloschu Wallakaja, lai nahf

atpakkaf, un zerre gan ka ta notifs, — jo Leelkungs Aleksanders nu pats atteizis un aizgahjis us Bihnu. Pa tam Gistreikeri bihdamees, ka pee winnu rohbescheem dumpis ne iszehlaks, tuhda nosuh-tijufchi karra-spehku pee Dohnawas uppes, jo scheem ne patihl, ka Milosch tur nu buhs par walddineeku, kas wezs Gistreikeru eenaidneeks un Kreewu draugs. Baldees Deewam tur wiss notizzis bes affins isleefchanas.

Italia. Sardinjeru Rehninam gan masa walstis, — (skattees Giropas lantfabrtis tai stuhri pee Sprantschu un Schweizeru semmes un Italias wirtschupfes, kas Gistreikereem peederr), bet tee nu Sprantscheem leeli draugi eetaisijufchees, bet Gistreikereem irr wezzi eenaidneeki. Gan arri sinn, ka wissa Italia lihds Neapeles walsti Gistreikerus lohti eenihd un labprahht no teem gribb atfwabbinates. Tad nu Sardinjeri zittus allasch muffina un rihdina prett Gistreikereem; arri tee sinn, ka Sprantschu Keisers schi laik ar Gistreikereem fanihjis, jo wehl jauna gadda deena Napoleons Gistreikeru weetneekam Parisi tahdus wahrdus teizis, kas rahda ka labbu ne warroht gaidiht. Warrbuht Sardinjeri arri us to luhlo, ka mehS Kreewi Sardinjeru semme to ohstu Willapranku effam ihrejufchi, tur eetaisamees un muhsu karra-kuggi tur nu fakrahjahs. Tad nu Sardinjeru waldischana wissu fataifa us karru (arri Gistreikeru dalla Italia — Lombardija — laudis nemeerigi un gattawi us dumpi) — un isdohd tahdu wallodu, ka bes karra jaw ne palischoht un Sprantschi eefchoht paliga un wissa Italia arri zelschotees. Pa wissahm Awissem tahda karra walloda nu islaista un ar azzim redsams, ka Gistreikereem wairs naw labba duhscha un bihtahs, ka ne iszehlaks leels karsch. Tamdeh schee nu ar steigchanohs wissu fataifa gattawu us

kæru un pa trim deenahm pa dselses - zekkeem nosuhtijufchi 40 tuhfst. faldatus un pulks leelu - gabbalu us Italiu, fur jaw kahds 100 tuhfstohs faldatu stahwoht, arri wiffi stipri pilfati nu warren tohp apzeetinati. Gistreikeri zerre, ka wiffa Wahzjemme eeschoht teem palihgâ, ja Sprantschi Sardinjereem palihdseh. — Ko Bruhschu jaunais waldineeks darrihs, to ihsti wehl ne sunn, jo Berlinê nupat fanahzi no jauna leelais landags, kas par walsis waijadfibahm farunnajahs un fur darba deefgan buhs, jo schis Bruhschu waldineeks pawisfam zittadi to semmi walda, kâ lihds schim bijis, un israhdahs buht itt teizams stiprs waldineeks. Tad nu wehl itt ne buht ne warr sinnaht, kâ ar scho leetu ees, ko Sardinjeri labpraht gribb usfabkt. Leelee waldineeki kærre ne gribb un labpraht meeru pafarga, tapehz warr zerrecht, ka gohdam wehl isees, kaut kærre walloda wiffur islaista un Gistreikerem ar makti gribb eet us kaku.

Dahnufemme. Dahnem bij japadohdahs Wahzjemmes walsu - beedribas prahtam un fawai Dsteines semmei nu nowehlejufchi leelu landagu turreht, lai tur farunnajahs, kâ lai nu to semmi walda pehz peenahkameem lifkumeem.

Korwu. No Ciropas isstahstifchanas sinnafeet, ka widdus juhra pee Greekeru semmes irr 7 fallas, kas stahw appakfch Gnlenderu sinna. Schê nu arri labbi ne eet — jo irr nemeerigi laudis. Tad nu Gnlenderi turpu nosuhtijufchi Gladstones kungu, kas lai pahrmelle un labbaki eerikte wiffu. Bet nu schee no Greekeru zilst buhdami, ne gribb wairs palikt pee Gnlenderem bet pee Greekeru Rehnina walsis gribb turretees un tã tad Gnlenderem ir tur sawa nelaim.

Parise. Awises stahsta, ka Keisera Napoleona tehwa brahfa dehls, Prinzis Napoleons prezzeschoht Sardinjeru Rehnina Prinzesseeni. Us to nu Sardinjeri taggad arri zerre un leelu firdi nemmahs. Tapat arri schis deenâs Neapeles krohnamantineekam kahsas bijufchas ar Baijeres Rehnina Prinzesseeni.

Parise dsihwo leels pulks Wahzeeschu un no scheem dauds irr nabbaga laudis. Tad nu tee Wah-

zeeschi Parise taifijufchi leelas balles, fur 1500 weefi bijufchi, bet ifkatram wihrijschlim bij jamakfa 15 rubl. warra naudas, ifkatrai feemifschkai 10 rubl. warra n. un tã tad leela nauda nabbageem par labbu fanahkufe. — 3.

Turine, Italiã. Par to pilfatu Sawonu pee Widdus-juhreas schahs behdu sinna tohp dohtas: Wiffi jauki meschi, lepni dahrsi un pillis, kas winnaas tuwumã bija, par pahri stundahm us dauds gaddeem pagallam irr nopohstiti. Jo 18tã Augustã rihta agrumã tannis eeleijãs breefmgas wehtras ar sibbineem un pehrkonu un uhdens - pluhdeem kohpã iszehlahs. Wehl tee nabbaga laudis meerigi gulleja kad tee breefmigi pluhdi, nedohmajohht ahtri no eeleijahm islausufchees un wiffu, kas teem zekã gaddijahs, ar warru lihds rahwe; winnu warrai ne spehje nefas pretti turretees, ne kohki, neds akmini, neds klintis, neds ehkas; pluhdi wiffu aisse ar breefmigu spehku no kalneem nahkdami. Tas leels uhdena krahjums ne warredams tif ahtri notezseht, brihnum augsti fazehlahs un kã no fluhschahm waltã palaisis tannis noscheshlojamu dsihwotaju nammõs celausijahs. Teem bija jakahj us behnineem un jumteem, bet ne wiffi warreja tã isglahbtees, jo ahtrumã tee pluhdi bija israkufchi to ehku pamattus, tahs ar wiffu, kas tur eefschã bija sagahsahs, un to weetu, fur tahs stahwejufchas, wairs ne pasinne. Ta skahde, kas jazeesch zaur nolausteeem tilteem un nopohstitahm muischahm irr ne-isfakkama. Kur zittahrt bija wihna dahrsi, eljes un granatu kohki un pukku dohbes, tur taggad nefas wairs naw redsams, kã tif ween tufschas smiltis ar duhneem un akmineem fajauktas. Wifswairak jasechlojahs pahr dauds zilwekeem, kas par nahwes laupijumu palikufchi. — g—u.

• Skarpjijis.

Warrbuht scho wirfrakitu lassijis dasch labbaais atminnehs ka apteekê pirzees skarpija elji, un arri tai glahju traukã no ka elji tam eelehje buttelinã, redsejis kã melnu wehri masa pirfka garumã, bet ihsti to apgabalu labbi apraudsiht azzim ne bija wehlehts, — un wehl taggad ne sunn ko lai dohma,

woi schis masinsch no sawa wehdera islaidis wissu to elji, — jeb woi winsch tur eekschâ til par sibmi, ka scho elji sawz par skarpia-elji. Nu, — ja lasfitajs to gribb sinnaht un tizzeht, tad irr jafakka, ka skarpijis tai eljes blaschkâ tikpat dauds derr, ka papihra raksts blaschka ahrpuffe. Bet skarpijis arri itt nekâ naw wainigs pee tam, ka pehz winna wardu to elji nosauz; — ne winsch tur bijis par kuhmu, ne winsch kahdu lahstai tai dewis klah. Ja tihl, kautkurru zittu kohk-elji warri faukt par skarpia-elji, lihdses tikpat dauds woi tikpat mas, kâ nu gaddahs. Un apteekeri scho gudribu arri pasihst. Tapehz to paschu skarpiju turr sawâ traukâ, kamehr apteekê pastahw, un ja pirzeju dauds, gan simtu reis usleij jaunu skaidru elji us to paschu skarpiju. Tapehz gudrs lassitajs ne maksahs dahrgaku naudu par tahdu elji, ko winsch bes skarpia warr par lehtaku naudu dabuht. Bet, ka esje arri bes skarpia irr labba sahle, to sinnaht ir wezzôs laitôs schehlârdigs Samariteris. Kad nu tapat no skarpieem lassa arri swehrôs rakstôs, lai apraugam scho putnu wehl tuwaki.

Isflattischanahs gan tã kã us wehscha mohdi. Irr pazeeta bruhna ahda, irr astonas kahjas, un preekschâ pee paschas galwas, schkehru pahris; bet aste jo garnisli ar sescheem lohzekeem un gallã lihks giptes dsellons, ar ko itt sahpiigi dsell. Azzu irr dimi leelas un feschî masakas. Irr daschadas skarpiju sortes. Zittas leelas ar sawu dselloni paschu nahwi warr eedselt; tapehz no winneem bihstahs un behg. Arri tahs masas sortes tikpat nepatihkami nubjineeki eeksch nammeem, kur winni labprah, wisstihmi eeksch filtahm semmehm, slehpjabs muhrn plishumôs un schkirbãs, arri appaksch dehleem langwehgôs, pa deenu slehpufchees, nakti kahjas. Tee wisleelakee irr lihds pufspehdu garri, eeksch Indijas. Dohs masakas eeksch Italias esmu redsejis kur winni beedribã ar blakteem, bluffahm un zitteem tahdeem nejaukeem kullaineem eeksch mahjahm pahr pahrim zilwekeem par mohzibu. S. R. — u.

• **Par dselses = zekkeem.**

Gan neweenã leeta naw til ahtri par wissahm pasaules mallahm isplattijusees, kã dselses = zekki.

Breeksch trihdesmits gaddeem no tam itt neko ne sinnaht nu taggad wissãs mallu mallãs dselses = zekkus taifihst steidsahs. Arri Kreemusemmê bes tahs leelas dselses = zekku beedribas wehl dauds masakas bedribas weetu weetahm naudu kohpã samett un par wissu walsti, krusam un schkehrsam dselses = zekkus gribb taifihst. Behz pahri gaddeem arri pee mums, Kursemme un Widsemme warrehs par dselses = zekkeem braukt. — 1825tã gaddã eesahze Enlantê pirmas dselses = zekka fliddas (Schienen) no Darlingtones lihds Stocktones taifihst; zeksch bij pufsdewitas juhdses garsch. — 1832 tappe Wahzsemme pirmais dselses = zeksch no Budweises lihds Vinzes pilsehtam, 17 juhdses garrumã taifihst, bet wehl ar sirgeem braukt. 1830 no Lihwerpubles lihds Manschesterei, 6 juhdses tahkumã, un Wahzsemme 1835 par 1 juhdsu garru zekku no Wirtes lihds Nirnbergi ar pirmeem damprattem brauze. 1856 gaddã beigãs brauze Ciropã par dselses = zekkeem jau 5 tuhkt. un 3 juhdses. Pee tam wehl japeerehkina 4 tuhkt. un 10 juhdses dselses = zekka, ko jau taifija, jeb kas no waldischanas bija atwehlehts taifihst. Enlantê bij 1 tuhkt. 8 simts juhdses gattawa un 670 juhdses negattawa dselses = zekka. Sprantschôs 878 juhds. gattawas un 642 juhds. negatt. Wahzsemme ar Gistreikeru semmi kohpã 1 tuhkt. 582 juhds. gatt. un 1 tuhkt. 103 juhds. negatt. Amerikã bij 1856ta gaddã beigãs 5 tuhkt. 849 juhds. gatt. un 3 tuhkt. 685 juhds. negatt. dselses = zekka. Amerikas fabeedrotãs walstis 5 tuhkt. 322 juhds. dselses = zekka; tas irr tikpat dauds kã wissãs zittãs pasaules dallãs atrohnaht. Arri Seemel-Amerikã, Kanadas walsti, irr 369 juhdses dselses = zekka; pee kurea wehl drih perehkinahst warrehs leclu dselses = zekku, kas pee Montreales pilsehta, pahr Lorenzes leel-uppi ar wisgarrako tiltu pasaulê nahks. Schis Viktorias tiltu buhs 14 tuhkt. 150 pehdas garsch un us 24 pihle-reem til augsti ustaisihts, ka wisleelaki fuggi pa tiltu appaksch warrehs zauri eet. Awrikã ir dselses = zekki eeksch Egiptes un deenas widdũ pee Kapa 62 juhds. gatt. un 50 juhds. negatt. Asia irr 60 juhds. gatt. un 315 juhds. negatt. Australijã irr 30 juhds. gatt. un 295 juhds. negatt. dselses = zekka. — Tã tad

1856tā gadda beigās bija wišā pašaulē 11 tuhšt. un 4 juhds. gatt. un 8 tuhšt. 355 juhds. negatt. dselses-zekka, — pawiffam kōhpā 19 tuhšt. un 359 juhds. Ja nu us 1 juhdsi dselses-zekka taišišchanas lihds pušs miljonu rubeku rehkina; aprehkini zif dauds miljonu rubeku preekšch wisseem zekkeem irr isdohti. Weena juhdsē dselses-zekka eenes par gad-du lihds 45 tuhšt. rubekus, bet ſchi naw pelna ween; ja-atrehkina ta nauda nohst, ko par ohglehm, ratteem, zekka-uspaffeschānu u. t. j. pr. isdohd. Wahzjemmē tappe 1855 gad. wairak kā 345 mil-joni zentneri*) mantas un prezēs wešti; brauze pah-raf par 36 milj. zilweki par ſcheem zekkeem. En-lantē brauze tai pašchā gaddā 118½ milj. zilweki un Sprantschēs 1 tuhšt. 372 milj. zilweki. Wahz-šemē atrohnahs 2 tuhšt. 392 Lokomotiwes (jeb ug-guns-ratti, kas wišsus zittus peekchdetus well), En-lantē 5 tuhšt., Sprantschēs 1 tuhšt. 372 un wai-raf ne kā 130 tuhšt. zilweki, kas pee dselses-zekka uspaffeschānas stahw. Ja wišnu ſeewas un behr-

*) Zentnerim irr 110 mahzinas.

nus wehl klahst peerehkina, tad gan kahds pušs milj. zilweku buhs, kas no dselses-zekka kōhpscha-nas pahrtēek. Lai nu Deews dohd jaunā gaddā red-seht ir Kursemme taišoht dselses-zekku — bet dauds wairak lai tas Kungs dohd wisseem ſawu no Dee-wa liktu zekku jaunā gaddā wehl jo labbi un jo goh-digi un jo laimigi nobraukt ne kā brauz pa dselses-zekkeem.

Sluddinaschanas.

Lai nakti no 3ſcha us 4to Dezemberi irr tam Kalletu Mas-Krubtes rentneekam Maschafkam 3 trefni ſirgi no ſtarka isſagti: 1) Duls, krehpes us abbahm puffedm un kupa aste, bes ſihmehm, 8 gaddu wezs, 50 rubl. ſudr. wehrts. 2) Bruhns, 6 gaddu wezs, ar isgrecstu asti, 45 rubl. ſ. wehrts. 3) Rauts ar masu ſwaig-niti peerē, 15 gaddu, 35 rubl. ſ. wehrtibā. Kas no ſcheem 3 ſagteem ſirgeem ſkaidru ſinnu warr doht Kal-letu muſichā, Gramsdes Kirſpehlē, dabuhš 40 rubl. pateizibas maffas. 1

Mas tumšch duhfains ſirgs, 6 gaddus wezs, irr ſweht-ku ſeſdeenā no Jelgawas ſirgus platſcha ſagts. Kas kah-du ſkaidru ſinnu par ſcho ſagtu ſirgu warr doht, dab-uhš 5 rubl. pateizibas naudas. Dalbes mahzitajs.

C i n u a.

Kad itgaddus tahdi gaddahs, kas aplawejusches Latweeschu Awises apstelleht, tad no teem pirmēem Nummereem liksusch wairak drucklahst, bet tad arri luhdsam lai tee, kas par 1 rubuli Latw. Awises us 1859 gaddu gribb turreht, paſteidsahs peeteiktees woi pee ſawa zeen. mahzitaja jeb ſkohlmeiſtera, jeb Jelgawā Awischu nammā Kanahles eelā pee Janiſchewska kunga, jeb Rihgā pee Dr. Buchholza jeb Minus kunga. Schulz.

Rabbibas un prezzu ſirgus Rihgā tai 10. Januari un Leepajā tai 29. Dezemberi 1859 gaddā.

M a f f a j a p a r:	Rihgā.		Leepajā.		M a f f e j a p a r:	Rihgā.		Leepajā.	
	R.	R.	R.	R.		R.	R.	R.	R.
1/3 Iſchetw. (1 puhru) rudsu 160 lihds	1	70	1	80	1/2 puddu (20 mahz.) dselses	—	85	1	—
1/3 " (1 ") kweeschu 250—	2	75	3	—	1/2 " (20 ") tabaka	1	25	1	40
1/3 " (1 ") meeschu 160—	1	65	1	60	1/2 " (20 ") ſchikhtu appinu	—	—	2	—
1/3 " (1 ") ausu . 125—	1	35	1	10	1/2 " (20 ") ſchah. zuhtu gatt.	2	20	—	—
1/3 " (1 ") ſirnu 200—	2	50	2	—	1/2 " (20 ") krohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu milt.	1	60	1	80	1/2 " (20 ") bracka linnu	2	70	1	20
1/3 " (1 ") bihdeletu 240—	2	60	2	50	1 muzzu linnu fehflu . . . 6,00 lihds	8	—	7	—
1/3 " (1 ") " kweeschu mil.	3	70	3	25	1 " filku . . . 10,50 —	10	75	10	50
1/3 " (1 ") meeschu putrain.	2	20	—	—	10 puddu ſarkanahs ſahls	5	—	5	—
10 puddu (1 birkawu) ſeena	4	—	3	50	10 " baltas rupjas ſahls	5	—	4	60
1/2 " (20 mahz.) ſweesta	—	3	80	4	—	10 " ſmalſas " . . .	5	—	4

B r i h w d r i ſ ſ e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pufes: Collegienrath G. Blaeſe, Censor. Jelgawā, tai 10. Januar 1859.

No. 4.

Uwischu

Basnizas

Nr. 3.

peeliffums.

sinas.

1859.

Zaunas sinas.

Wehl par teem nelaimigeem juhrâ slichufcheem.

No juhrmalles. Daschlabs zilweks buhs wezza gadda beigâs wehtras schnahkschanu un kauschanu dsirredams, fazzijis: Lai Deews nu palihds juhras brauzejeem! Ak, lai Deews teem palihds tahdâ laikâ, woi wiffas breefmas laimigi pahrzeest un pee mihkeem sawejeem kluht, jeb weeglä, fwehtâ nahwê mirt un no schihs pafaules schkirtees! — Ir pee mums Bahpes juhrmallâ (Bahpe peekriht pee Ruzzawas draudses) tai wehtras laikâ nahwes breefmas bij redsamas un dauds zilweki sawu laizigu tezzeschjanu beidsê. 30tâ Dezemberi p. g. us pufâdeenu redseja Bahpeneeki us juhru sचेह्पि (kuggi), kam gan trihs masti bij bijuschî, bet diwi jaw noluhfuschi, un kas zihnijahs prett breefmigi eekufstinateem juhras wikneem un prett auku, ne gribbedams ismests tapt us krasu. Deemschehl neko ne eefpehje, nonahze itt drihs tuwu mallâ us smillts beuki; jo kugga ohdere (waldischanas irklis), ka arri beidsamais masti lihds pufsei noluhse. Noplohfitais kuggis apzeetinjahs kahdus 100 fohlus no krasu. Bahpeneeki, un Wirdseneeki (Wirdses zeems peekriht pee Nihzes draudses) bij gan fâfkrehjuschi us glahbschanu, bet neko darriht! Juhras witni bij ehkas leelumâ, un laiwa*) kahdas 3 werstes no Bahpes sweiju-zeema atweddama un — walkars klahst. Lai nu gan kautini ne warreja to deen' glahbt, tad tomehr, nahwes behdâs buhdadameem kuggineekem kâ par apmeerinaschann, fakuhre ugguni krasâ un palikke zauru nakti turklahst. (Gan tee fakka, ka winneem wehl taggad aufis skannoht behdigu kuggineeku brehkschanas un kauschanas). Tâ tad schi breefmiga garra naktis bij japawadda nelaimigeem fweeschineekem bailigâ zer-

*) Kugga diwas laiwas bij fadaufitus.

ribâ, flapjumâ un aufstumâ! Ko palihdseja winnu firds-ilgofchanahs pehz jauna rihta gaismas! Ta gan wehl reisu teem parahdija mihlu semmiti, toz mehr sawu kahju tee tur ne dabjuja usspehrt Dreschdeenas rihtu rahdijahs gan leela wehtra guruse, kauschu eekaitinata juhra ne mittahs sawas puttâs warren dufmigi splaut. Kugga weens galê raddahs glufchi nopohstihst. Zilweki bij fakahpuschi tai atlikkufcha masti krehflâ. Warreja buht kahdi 11. Nu 6 sweijneeki dewahs us grehtu glahbschanas darbu! Tee fehje garru wirwi pee laiwas un, weeuu gallu krasâ pamedami, gahje juhrâ. Bet strikkis winneem bij par kawelli un juhras bangas (leeli wikni) laiwu aisdinne kuggim garram un pehdigi isfweede mallâ. Utraisija strikki. Wehl us ohtru reisi gahje 8 wihri. Atkal tâpat. Schee glahbeji nu bij peekuffuschi un noslahpuschi. Nahze zitti. Gelehze 9 laiwâ, bet no scheem tappe ar dsichjanu 2 isdihiti atpakkal. (Sarp scheem 7 bij 4, kas jaw pirmâ braukumâ bij lihds bijuschî). Schoreis glahbeji kuggim itt tuwu peekluë, tâ kâ diwi matroschi no kugga juhrâ eelehze, gribbedami pee laiwas peepeldeht. Deews bij zittadi nospreedis! Leela juhras banga iszehle laiwas gallu gandrihs kâ swezzi stahwu, wiffi zilweki fabirre laiwas ohtrâ gallâ un laiwa apgahsahs un kritte us mutti. Zits no scheem drohscheem wihreem gan wehl turrejahs pee laiwas, bet wolti, wiffus aprakke juhras witni. Tâ beidsahs winnu kristigas mihlestibas darbs. No schi brihscha kuggineeku skaitls arween masinajahs. Tikkai 4 wehl us ohtru nakti palikke, bet kluffi us sawu nahwu fataisidamees. Ugguns ir ohtrâ nakti krasâ degge, tomehr nelahda balsê wairs us glahbschanu ne aizinaja. Wehl pufsnakti stipru eekleegschjanu dsirdeja, tad pawiffam apkluffa. Jauna gadda rihts apspihdeja tikkai led-

duš kalninu tai weeta, kur fugga palaišas gulleja. Šis leddus kalns arween irre, irre, lihds iširre, tā ka ohrā deenā to weetu wairš ne pašinne, kur tik daudš waimanas, bailes, šauššanas un brekššanas bij bijušas!

Lassitajs waižahš, no kurren fuggis nahzis, kam peederrejis u. t. j. pr. To ir mehš tiklai par triju kungu deenu dabbutjam sannaht, prohti no Klaipehdas, kur šchi nelaimiga fugga sturmannā lihds us planku usfeets, juhrmallā bij atrasts. Winnam ašotē daudš pee fugga peederrigi raksti bijušchi. Ruggis peederreja Klaipehdas kophmannim un bij ar šahli lahdehtš, brauzis no Lisbonnes Portugālē us Klaipehdu. Ruggis bijis jaunš preekšč gadda taišihš. 14 zilweki wirš ta effoht bijušchi un leelaka dalka no teem prezzejuschees. Klaipehdā nelaiķa sturmanni ar leelu gohdu un stahči us kappā weetinu pawaddijuschchi. Kad Deews palihdsētu ir to zittu nelaiķu meefas atrast! Šim brihšam no wiššem šlibkoneem weens weenigš matrohsis, kas mallā ismests, pee mums kapsehtā irr guldinahts. Gelsch šchihm deenahm daudš šweschi no Pruhšcheem Bahpē atbrauz. Šklatris dohma šawa peederriga meefas wehl reiš redseht, ja to ne, tad tatschu grihb luhkoht to weetu, kur winsch pehdigi dšihwojis, zeetis un mirriš. Tā tad ritte daudš, daudš affaras Pruhšchōš un kā šcheitan pehž miškeem nelaiķeem. Starp teem 7 glahbejeem, kas nošlihke, bij 4 Wirdseueeki, (Nihzeneeki) prohti: 3 prezzejuschees wihri un weens jaunš wihrs; un 3 Zappeneeki, prohti: 2 apprezzejuschees un 1 jaunš wihrs. No muhšejeem wiššwairak tohp nošchelohtš weens, kas bij ihsti gohdigš, labš wihrs un kalpu preekšneekš; tas atstahje šewu ar šihkeem behrnieem. Gekam winsch laiwā kahpe us glahbšchanu, atdewe tas šawu nau-das malku un preekšneeka blekš šawam zeeminam šazzidams: „Bahrnesh mannai šewai, ja man us juhru kaut kā noteek!“ Pateesi, leelaka dalka mannu lassitaju preezasees par tahdu tizzibu, kas ne par šawu nahwi ne baidahš, behdigu tuwaku glahboht. Tomehr sinnu, ka arri retš kahdš teikš: „Nu, kam tad waijadseja juhrā eet, kad redseja, ka glahbšchana grehta, bailiga leeta?“ Natris šew tas tuwakais! Kas tahdu nefristigu wallogu turr, tas lai apzerre ta Kunga šw. wahrdus, kas šakka: „Mums

peeklahjahš šawu dšihwibu nolikt preekšč teem brahsteem!“ (1 Jahn. gr. 3 n. 16 p). Un Jesus Kristus wehl šakka, (Matt. 25, 40): „Pateesi es šakku jums, ko juhs darrijuschchi weenam no šcheem wiššmasafeem (atstahsteem un behdigeem) brahsteem, to effat juhs man darrijuschchi“?! Chr. S—g.

Leepaja. Daudš gan no muhšu miškeem Awischu lassitajeem Leepaju labbi pašihst tāpat kā šawas mahjas; bet kad nu daudš teem tal Leepaja irr nepašihstama weeta, tad teem ihši teikšchu tā: Leepaja irr itt patihkams ohstas pilšahš ar kahdeem 10 tuhšt. eedšihwotajeem, juhrmallā, kam 3 basnizas. 2 irr Lutteru, weena Wahzu, ohtra Latweeschu, un 3šcha Kattoku. Starp tahm Lutteru basnizahm irr Latweeschu ta wezaka, bet Wahzu jaunaka, ar warren šipri škannigahm un leelahm ehrgelchm. Kā nu Leepajas Wahzu Awišes raksta, tad pehrn, tai 23šchā Nowemberi 1858 effoht pilni šimts gaddi, komehr šchi itt kohšcha Wahzu Luttera basniza stahw; bet Leepajneeki to deenu tiklai kluffā peeminā turredami, pawaddijuschchi to teem pirmem basnizas zehlejeem, kas jaw šenn kappōš šnaušch, šaldu duffu un preezigu augšcham-zelšchanohš wehledami.

Berline. Pruhšchu walšš šchogadd šawu 44to leelo Bihbeles beedribas šwehtku deenu Berlines pilšatā tai 20tā Oktoberi nošwinneja, un šinn islaide, ka ta Bihbeles leela beedriba lihds ar šawahm 108 masahm beedribahm tais 44trōš gaddōš 2 miljoni 153 tuhšt. un 80 Bihbeles isdewuši, ir pehrnaja gaddā ween 50 tuhšt. 575 Bihbeles un 15 tuhšt. 179 jaunš derribas gr. islaiduši laudis. Lai Deews dohtu, ka tahš daudškahrtigus augktu nestu pee zilweku nemistamahm dwehšelehm, un šir pee mums laudis wehl jo wairak ne kā taggad un Bihbeles lassišchanu un pirkšchanu dšihtohs. Tā šwehtiba, kas zaur to nahš, irr allasch leela.

Gistreibern walšš, kā jaw lassitajs no Awišehm un lantkahrtōš isstahstišchanas šinnahš, dšihwo walšš

*) Taggad Nihgas Wahzu Awišes šalassa dahwanas par to gohdu gu nošlibuschu nelaimigahm atraitnehm un bahrenišcheem, kas nu bes šawa maišš pelnitaja palikuschchi. Ar to jaw šanabuschchi šabdi 4½ šimts rubelu un arri Leepajneeki tubdat 100 rub. nošubtijuschchi pee Ruzzawas un Nihzes zeenigem mahžitajeem. Lai Deews šwehti šchchširdigu dewuju šristigas rohtas.

raf Kattofu tizzigi, retti Luttera tizzigi. Kamehr 1849, tas irr 9 gaddi — irr wehlehts Luttera tizzigeem tizzibas-isflaidroschanas fwehtfus, kà mehs to ifgaddus sawâs Luttera tizzibas semmês darram, fwinneht. Leelâ Wihnes, paschâ Gistreikeru Keisera pilfatâ arri schogadd tais 3 Lutteru basnizâs schohs Luttera=tizzibas isflaidroschanas=fwehtfus leelâ gohdâ fwinnejuschi, kà ifgaddu.

E. F. S.

Schweizern semmê ne tahfu no Zirikes pilsehta, eeswehtija ne fenn jaunu flimneeku nammu. Tizzigam zilwekam irr gan preeks dŕirdeht, zil brihnischligi Deews pee schi namma usbuhweschanas palihdsejis. Kristiga bet nabbaga dwehsele bij preeksch 2 gaddeem pirmo dahwanu, weenu fudraba grassi, (pehz muhsu naudas) 3 kap. pee schi namma ustaisichanas dewusi un luhgusi, lai arri Deews wehl dauds zittu zilweku prahtu us tam lohjitu. Tas Kungs scho luhgschanu ahtri paklausija un baggatas dahwaras sanahkuschas; lihds schim 20 tuhst. un 500 rubl. f. famesti. Par scho naudu irr jauku un labbi eeriktetu flimneeku nammu uszehluschi, fur taggad 1 feewischkis par usflattitaju irr un 4 par flimneeku lohpschanu gahda. Tâ nu arri schis namâ zaur tizzibu un Deewa luhgschanu irr ustaisihts, tâpat kà preeksch gandrihs 200 gaddeem Brances bahriku namâ Alles pilsehtâ.

G a l s.

„Zil tumu man mans gals jau flachtu, to ne weens zilweks sinnahht mah!“

Genahht pagahjuscha Dezembera mehnescha eesahkumâ mescha-fargi lahdi Beesdangas frohga, pee Usmas efara, tur druszin atspirdŕinatees, jo bija pahrnahkuschi no meddischanas. Plintes saleek kambara stuhri pee gultas, kas bija peezi gaddu wezzam puikelim, frohdŕineeka dehlam. Kamehr nu frohga istabâ mescha-fargi ar dauds zitteem laudim lohpa tehrsedami apkawejahs, — puikelis pee-eet pee plintehm, weenu panemm un eerauj gultâ. Schinni brihdi frohga meita, — gan suhtita, uslahpj pee minnetas gultas, siphofus lahduâ nonemt, kas farraja augscham pahrgultas. Klau! tē schahweens isŕprahgst no plintes, to behrns turreja

rohkas, us augschu meitai us paschu peeri, tã kã azzumirkli noschauta wiuna kriht semmê. Bija 25 gaddu wezza, un bija bruchte.

Ne falli: es wehl weffels ŕpirgts
Pee ŕrds eet eht un dŕebreens;
Kas sinu tas lohks jaw meschâ zirŕts
Kas tew par sahrsa mehrens,
Zklatrais lohks to lahja ŕperr,
Pee pas'ra gahjuma peederr
Un mahza ka gals nahkams!“

S. R—U.

„Muhŕu Tehws.“

Stahsta no wezzeem laikeem no lahda bisŕapa Augsburgâ, kas katrâ deenâ effoht lizzis ehdinahht nabbaga wihru, bet ar to nolihŕchanu, lai schis preeksch winnu katrâ deenâ skaita trihs reises to „Muhŕu Tehws.“ Kahdâ deenâ, kad bislapam usgahje nelaimê, itt schinni paschâ deenâ nabbags ne bija luhdsis Deewu tapehz, ka bislaba pawars tam neko ne bija dewis eht. Par strahpi bislaps pawaru suhtija us Rohmas pilsfatu, lai tur fajauta zil dauds wehrts weens „Muhŕu Tehws.“ Pahwests atbildeja: „Irr wehrts selta artawu!“ — Bislaps suhtija sawu pawaru wehl ohtru reisi, jautadams: „Zil plattam waijaga buht schim selta artawam?“ Swehts tehws atbildeja: „Zil plattam kã wiffa pasaule irr!“ Un atfal trescho reisi pawaram bija ja-eet us Rohmu ar to jautaschanu: „Zil resnam buhs buht selta artawam?“ Un kad winsch no Rohmas pahrneŕŕe scho atbildu: „Zil resnam, kã no semmes lihds paschu debbesi!“ tad bislaps ŕazzija: „Raug! tahdu labbumu un wehl wairak tu mannim atrahwis zaur tam, ka tu nabbaga wihram ne effi dewis wiuna teefu!“

Mahzees: Ne aismirŕti nabbagu, — un — gan baggata fwehtiba irr eeksch ta „Muhŕu Tehws“ ja ar pateesi tizzigu ŕirdi to skaita, ihpaschi kad pats tã darra.

S. R—U.

No Bihbeles beedribas.

I.

Sinnafest, ka gandrihs par wissu Kreewu semmi fur Lutteri dsihwo, Bihbeles beedribas irr. Bihbeles beedribas waldischana jeb galwa irr Pehterburga un schi Bihbeles beedribas galwa irr taggad islaidusi grahmatu, kas to sinnamu darra, ka ar Bihbeles pahrdohschanu un isdallischanu no 1853 gadda lihds 1857 gaddam Kreewusemmé irr gahjis. Bihbeles beedriba dohd preezigi scho leezibu, ka gandrihs wissas Luttera draudses eeksch Kreewusemmes arween wairaf saproht un atsiht, kahds labbums no Bihbeles beedribas zekahs un ka bes tahs ta Kunga draudse ne warr pee-augt eeksch ihstenas taisnibas un swehtibas. Tas Kungs Jesus irr sewim ustizzigus kalpus isredsejis, kas ne-apnikluschi puhlejahs to mihtu Deewa wahrdu isdalliht un islaist pee wissahm kristigahm dwehselehmu un atrohnahts arri paldees Deewam, dauds tahdas dwehseles, kas preezigi no sawa laiziga Mammona (mantas) dohd, ka Bihbeles dabbutu arri tee, kas lohti nabhazi eeksch laizigas mantas. Deews gribb, ka wissi zilweki muhschigi teef isglahbti un nahk pee atsihschanas tahs pateesibas. 1 Timot. 2, 4., un ta Bihbeles beedriba irr ta Kunga rohka, zaur ko winsch to dsihwibas uhdeni, kas wissa pateesiba un taisniba eewedd, tahm pehz taisnibas islahpufschahm dwehselehmu sneeds. Behdu laikâ Bihbeles beedriba Kreewusemmé irr zehlfeses un wehl naw pilni 50 gaddi, ka schi Bihbeles beedriba isgahjusi par wissu Kreewusemmi un irr isdallijusi dauds tuhstoschas Bihbeles. Kas warr isrehlinacht un isfkaitiht, zil dwehseles pee atsihschanas, pee muhschiga dwehseles preeka, pee tizibas, pee muhschigas dsihwofchanas tikluschas zaur Deewa schehlastibu un Bihbeles beedribas publinu un luhgschanahm. Wissas tautas taggad sawas wallodas warr Deewa wahrdu lassiht. 32 tautahm ne bija ne raksta-sihmes (bohstabi). Bet Deewa wihri, no Jesus Garra apgaismoti un braktu miblestibas dsihti, nu schihm tumfchahm tautahm rakstu-sihmes isgudroschi un irr Bihbeli pahzehluschchi tahdeem laudim, kas nemas naw sinnauschi, ka raksts irr pasaulé. Bihbeli irr scho kauschu pir-

ma un weeniga grahmata bijusi. Geksch 160 swechahm wallodahm taggad Bihbele irr pahzelta, lai wissa pasaulé patte lassa un dsird Deewa leelus brihnuma darbus. Un ne ween kristiteem laudim schi beedriba Bihbeles dohd, bet arri paganeem. Paschi pagani warr lassiht, ko Deews us teem runna un zil lohli Deews tohs eeksch Jesus Kristus mihlejis. Woi tu lassitajs arri jau effi schai Bihbeles beedribai kahdu mihlestibas dahwanu dewis teem par labbn, kas paschi ne spehj pee Bihbeles tift? Ak, dascha dwehsele ilgojahs pehz Deewa wahrda, bet fur Bihbeles beedriba spehj wisseem doht. Arri dsikka akka teef ismelta, kad dauds smell. (Eurylikam wairaf). H. K.

Swehtdeena.

Sawojes semmê schi gadda pee Anneffies, kahda no schahm pagahjuschahm swehtdeenahm taisnigahs lahtschus meddiht. Zebfchu nu gan meddineeku wiss leelaks pulks bija itt muddigi us tam un bija arri leeli meisteri schinni darba, — tatschu ne ka winneem ne isdewahs. Prettineeki, — dimi lahtschchi un kahdas kalnu-kafas, — turrejahs arween tahlumâ, un bija aschati ne tee meddineeki. Ne kahdas affinis ne tezeje. Kapch schi deena bijusi ne-isdewiga, to wezs malku zirtejs tur isstahstija ta fazzidams: Swehts Ubertus kahda deena arri bija us meddischanu Duffardas mescha; bija swehtdeena. Winsch reds breefsmigu lahzi isnahkam ahri no mescha. Strehlneeks buhdams, schauj tam strehli prett paschu firidi, bet strehle atlezz un ne kriht strehlnneckam pee kahjahm. Ohtru strehli laisch pakkaf pirmai, — bet eet tikpat ka ar scho. Bihnodamees swehts Ubertus ne sinn ko lai nu darra bet brihnoschanahs tam paleef wissai leelas redsoly lahzi atgreeschamees un schobs wahrdu us winn runnajam: „Swehtdeenâ luhds Deewu — bet ne eet us meddischanu!“ — Swehts Ubertus fo wi apkrustija un gahje us mahjahm. Malku-zirtejs scho swehtu pasalku isstahstijis, darrija tikpat ar ridian. Un, man dohmaht, Deewabihjige lassitajs fazzihis arri: Swehtdeenâ luhds Deewu bet ne eet us meddischanu! H. K.—ll.

B r i h w d r i k k e h i .

Uwischu

Missiones

Nr. 3.

peeliffums.

sinna s.

1859.

XXII. Par Deewa walstibu pagann starpâ.

6. Kineseru-semme jeb Kitai.

(3)

(Skattees Nr. 4).

Tahdam nu dewe naudas un pahrtiſchanu us kahdeem mehnescheem, weenu maifi ar kristigahm grahmatahm un wehl ihpaschi weenu grahmatu, kurrâ winnam bij deenas pehz deenas ja-uſrakſta, kâ tas Kungs winnam to darbu lizzis iſweikt. Tahdam zilwekam nu neweens ne warr paffat eet, nedſ winnu pahrluhkoht; neweens ne ſinn, woi winſch buhs uſtizzigſ un ne peekuffis pee ſawa darba; bet par to ne behda wiſ, to ween grihb, ka winſch kahduſ augtuſ no ſawa darba uſrahditu. Un pawiffam reſti, ka tã wiſ naw. Jo kad tas noſpreeſts laiſ pagahjis, tad tas pats mahjekliſ, ko iſfuhtijufchi, atkal atnahſ, parahd to grahmatu, kurrâ uſrakſtijis, kaſ winnam pa zella notizzis, un arri weenu ohtru no ſaweem tautas beedreem lihds wedd, kaſ kriſtigu tizzibu zaur winnu jaw peenehmis, un ſcho nu tâpat mahza un pehz kahdu laiſu iſfuhta, ka winſch atkal zitteem to Ewangeliumu flud-dinatu.

Gizlawſ pats drohſchſ bij, ka ſchee Kineseru miſſionari winnu ne peewihle un ſtipri zerreja, ka tahdã wiſſe Kineseruſ wiſſulabbal warroht pee kriſtigas tizzibas peewef. Ka ſawai Kinas beedribai wairak draugu un palihga warretu gahdãht, tadehſ winſch 1850 gaddã us Giropu nahze, Wahz-semmi un Galanti apmekleja un arri ſcheitan pee

mumſ, ihpaſchi Kihgã un Kewalẽ kahdas deenas kawejahſ; wiſſur winſch ar ſaweem ſtaſteem par Kineſeru buhſchanu un par teem augleem, kaſ jaw ſahkoht tur rahditees miſſiones darbam, kaudiſ pamohdinaja ſchim ſwehtam darbam palihgã nahſt ar ſawahm mihleſtibas dahwanahm un luhgſchanahm. Beetu weetahm Wahzsemme zehlahſ miſſiones beedribas, kaſ apnehmahſ par Kineseru atgreefchanu gahdãht. Tomehr zitti no teem miſſionareem, kaſ ar Gizlawu Kinas semme ſtrahdaja, tahdas ſinnas atlaide, ka Gizlawſ daudſreiſ no teem gudreem Kineſereem effoht peekrahptſ. Lai nu irr kã buhdams, taſ to ne warr leegt, ka Gizlawſ ſpehzigi ſchinni miſſiones druwã ſtrahdajis. Bet tẽ atkal Deewſ parahdija, zil brihniſchkiigi winſch ſawu walſtibu apkoht; ka tas ne ſtahw kahda zilweka ſpehlã, ka winſch to wairo. — Gizlawſ tiſſo pahbrauzis no Giropas, Ong-longeſ ſallã nomirre 9tã Auguſtã 1851. Winna ahtra nahwe — winſch tiſſai 42 gadduſ bij wezſ, — wiſſeem miſſiones draugeem bij ihſta behdu ſinna. Bet ar winna miſſiones darbs pee Kineſereem taſ ne iſgaiſe. Wairak un wairak tur Kriſtuſ wehſtneſchi laſſahſ un pawelti winna darboſchana teeſcham ne buhs, jebſchu arri taggad wehl ne warr ſtaſtiht no daudſ augleem, ko buhtu redſejufchi. Bet to teeſcham warr ſazziht, ka tur jaunas buhſchanas paſchã laiſã eetaiſahſ. 1854 gaddã paſchã Kineseru semme leelſ dumpiſ irr zehlehs zaur kahdu zilweku, kaſ kahdã zeemã behrnu ſkohlneekſ bija un Bihbeli dabbujis no tahſ daſchu labbu ſehllu ſawã ſirdi eenehmeeſ. Dumpineeki atmette tohſ elkuſ, mahzija eekſch to weenigu dſihwu Deewu tizzeht, peenehme tohſ 10 Deewa bauſluſ, ſwehtdeenu ſwehtija, tohſ kriſtiguſ miſ-

tionarus zeenija; tomehr pee wiinu tizzibas wehl dauds zilweku mahni un isdohmaschanas peejauktas klah. Wehl ne warr sinnaht, kad ta leeta beigfees; jo tas dumpis wehl ne buht ne irr apspeests un jebfchu Kineseru Keisers ar sawu kara-spehku lahgham wiinaus fakahwis, taf wiini stipri turrah's prettim un wiswairal stary tahm abbahm leelahm uppehm Dangu un Janseliangu apzeetinajuschees; weenreis jaw stahweja ne zik tahli no paschas Bekinges. Breesmas lassih, kahdas breefmas weena un ohrâ puffed noteel, — zilwekus pa tuhstoscheem apkaij. Wehl pehrnaja gadda atkal karfch zehlees Kinesereem ar Calendereem, kurreem arri Sprantschi beedrojusches. Awises effat lassijusch, ka Calenderi un Sprantschi ar kara-spehku panchemusch Kantones pilfatu un jaw taihijahs Bekinges pilfatam useet, kad sahze par meeru derreht. Ka nupat lassijam, meers nu irr. Kahdus augtus tas preeksch missiones darba atnessih's, tas wehl sinname naw, bet to gan warr zerreht, ka arri schi meera derreshana peepalihdsh's Kinas semmi jo wairaf, Kristus Ewangeliumam atwehrt. Beidscht gribbu wehl peeminneht, ka arri Kattoti no jauna fahfuschit tur eetaifitees un kahdas 60 wairal missionarus turp nosuhrijusch un Ong-konges fallâ leelu lepnu basnizu uszehljusch, kas lihds 20 tuhst. dahlderu makfa. Bet lihds schim tee Kattoku missionari pee Kinesereem ne stahw tik augsta gohda, ka muhsu Ewangeliuma tizzibas missionari.

Mehs scho wisleelaku missiones druwu atstahjam zerredami ka tas Kung's ir scheem dauds miljon. paganeem, kas wehl grehku tumfiba un nahwes ehna itaiga, sawu schelastibas gaischu fauli liks uslehft. To eefahkumu winfch irr parahdijis — ta pabeigichana stahw wiina spehzigâ rohka, kas irr fazzijis: man irr dohta wissa warra debbesis un semmes wirfa. Taf sawa laika ta waijaga buht, ka irr fazzijis: tahs pasfaules walstibas muhsu Kungam un wiina Kristum kluischas, un tas waldis muhschigi muhscham (Zahn. par. 11, 15.).

7. Paktat-India.

(1)

Jerem. 16, 19—21. *Al Kungs! tu effi mans spehks un mans stiprums un mans patwehrums behdu-deena. Pee tewim nahks tee pagani no semmes galleem un fazzis: Leescham, muhsu tehwi irr nepatefus un nelectus deeweklus turrescht, pee ka tomehr neneeka bija, kas palibdeht warreja. Bubs tad weenam zilwekam few deewus darriht, kas deewi ne irrad? Tadeht reds! es darrihchu teem schim brihscham sinnamu, es darrihchu teem sinnamu sawu roh'u un sawu warru, un teem bubs atsiht, ka mans wahrds irr Kungs.*

Mihtee missiones draugi, kad schinni jauna gadda atkal ar Deewa palihgu fahkam jum's ta Kunga brihnischklus darbus pee paganeem, wiina wehstneeschu behdas un preekus isstahstih, tad gan tee wirfa peeminneti ta praweescha Jeremiafa wahrdi pahr zitteem derrigi, muhsu tizzibu un zerribu eespehzhinaht, ka missiones swehtais darbs un tadeht arri wissas dahwanas, ko preeksch to pasneedsam, un wissas luhgschanas, ko par to zekam, ne warr buht un ne buhs pawelti. Jo pee ta Kunga buhs nahkt wisseem paganeem, wiineem buhs wehl ar laika atsiht, ka tas pats, kas Israëla behneem bij sohlihts par Pestitaju un kas laika peepildichana pateest irr nahzis pasaulê, Jesus Kristus, Betlemê zilweks dsimmis, irr arri wissu paganu weenigais Pestitajs no grehku pasuschanas. Tahds winfch winfch wiineem un arri mums wisseem gribb parahditees, schodeen un allaschin. Kur ween wiina fw. wahdu fluddina, kur ween ta preeka wehst par to pestichanu eelsch wiina wahrda atskann, tur winfch arri salaffahs sewim kahdu pulzinu, kas tizzocht eelsch wiina sawus wezzus deeweklus atstah un to meeru atrohn, kas augstaks irr par wissu zilweku sapraschanu un dahrgaks par wissas pasfaules mantu; tur wiinam padohdahs ne ween tee laudis, kas pascha wisnegantiga elka-deewiba eegrimmusch, bet arri tee, kas zitlahrt gudri un smalki, pasch uspuhschahs un leppojahs, it ka wiineem ta Pestitaja wis ne waijadsetu. Ir wiinaus, ir schahs sohtes laudis atrohnam, tai leela platta semme, us ko schoreis juhs gribbu nowest.

Kad no leelas Kinas semmes, par ko beidsame reisi jum's stahstiju, dohdamees us deenas-widdus pufsi, tad nahkam tai semme, ko nosauz par Paktat-Indiu. Ta stahw fahnis Preeksch-Indiai.

un täpat irr leela pufsfalla, kas pašâ leelâ gar-
 rumâ issteepjahs no seemela us deenas-widdus puffi
 lihds 45 tuhft. juhdschm, kur jo platta lihds 360
 juhdschm; wiß winnâs isplattijums apnem 36
 tuhftofchus □juhds. Luhdsams eefkatteetes Afias
 lantlahrti, tad pašchi warreftet schahs semmes roh-
 beschus useet. No seemela puffes pašchi wißsaug-
 staki kalni scho semmi atschkirs no Tibetes un tahfaki
 no Ainas semmes. Wakkar'-puffe ta fa-eet ar Breeksch-
 Indiu un tad Bengales leelais juhreas lihsums ap-
 nemm schahs semmes mallu lihds Romanias raggam,
 kas pašchâ pufsfallas gallâ. No turrenes prett
 rihta puffi schahs Kineseru juhrea, kas diwôs lih-
 sumôs eelauschahs tai semmê, prohti: Siamas un
 Anamas lihsumâ. No winneem augsteem kalneem,
 kas stahw us seemela puffi prett Tibetes un Ainas
 semmi, issteepjahs zaur wiffu pufsfallu garras kal-
 nu rindas us deenas-widdus puffi, zaur ka schi
 garras plattas eeleijas par wiffu scho semmi zauri
 welkhs lihds pat juhrai. Ikkatrai tahdai eeleijai
 irr sawa leeluppe, kas no teem kalneem seemela puffe
 nahfdama ee-eet juhra. Tahdas leelupes irr ihpa-
 schi schahs: 1) Bramaputra pašchâ rihtspuffe,
 pa tam 2) Irawaddi, tad 3) Menama un
 wehl 4) Rambodja, kas wiffas labbâ gabbalâ
 us augfcha fuggeem pee-eetamas, un iknogaddus no
 Nowembera mehnescha schahst wiffas mallas pah-
 pluddina, ka par 3 woi 4 mehnescheem wiffas eelei-
 jas paleef par esareem. (Turplifam wairaf). Gr.

Jannas finnas.

Kokininas walfstibâ Pakkat-Indiâ wairaf kâ 1
 gaddu fimtenu kristita Kattofu draudse dsihwo; prett
 to fuhra waijafchana notikkufi. Augusta mehnescha
 1mâ neddelâ weenam Spanjeru missionarim galwa
 nozirsta, tam ohtram isdewahs, ar sweijneeka lai-
 winu isklifst. Drihs pehz ta Tonkines walfstibâ 2
 Sprantschu missionari kluâ fanemti, tee zitti us
 mescheem aisbehds. Wißbreesmigaka ta waijafcha-
 na bija tahs walfstibas widduzi; tur, kâ teiz, pee
 7000 kristitu zilweku effoht nokauti, stary teem 2
 mahzitaji. Sprantschi taggad masu ohstu pee juh-
 mallas panehmufchi, bet wehl winnu spehfs
 wahjfsch, tabehl naw tiggams ka tee turpmak to
 waijatu kristitu draudsi tuhda spehs pasargah, un

kâ leekahs, tai wehl gruhtaki buhs jazeefch ne kâ
 papreeksch. —g—u.

Beemu semme (Wahzsemme). Bagah-
 juscha Augusta mehnesi, — kâ fluddina zaur wiß-
 fahm Awisehm, — Beemu semmê jaunam dselses-
 zellam tallu zaur kahdu kalnu rohkoht, diwi strahd-
 neeki ar smiltim tilke apbehti. Dsihwus gau wehl
 israkka, bet til zeeti eewainotus, ka dakteri ne zer-
 reja wiß, ka ilgi wairs peetikfchoht. Ataijinaja
 preesteri, lai mirrejeem, kas nesinnâ us gultu
 gulleja, to swehtu meelastu dohd. Schis arri no-
 dewe abbeem Deewa maifi, jebfchu winnam bij pa-
 teifts, ka weens effoht Schihds. Kad nu zitti red-
 setaji par to sahka dufsmotees, ka nekristitam zilwe-
 kam Deewa maifi dohd, preesteris, ne sinnadams
 kâ zittabi liktees, to Schihdu, kas arween wehl ne-
 sinnâ gulleja, pakristija. Bet daktereem isdewahs
 to Schihdu paglahbt; un schis pehzal dabujis sin-
 naht, kas ar winnu notizzis, taggad pee teefahm
 par to fuhdsahs. — Ir Italiâ gandrihs tahds patš
 notikkums gaddijees. Kristita meita, Kattole, pee
 Schihdeem par behrnu aukli deenedama, sawa fun-
 ga weenigo dehlu, kahdu gaddu wezzu behrnu
 flehpsu kristijusi; un sinnams ka arri scha behrna
 wezzaki par to pee teefahm fuhdsahs. — Kas tai
 gallâ notizzis, schim brihdim wehl ne sinnam teift;
 tomehr zerram, ka schahdi darbi muhsu laikôs sawu
 nopelnitu algu gan dabuhš. Bet peeleeam wehl
 fchohs wahrdus klah: Warrbuht, ka labbaki buhtu,
 kad schahdi darbi paliktu teefas rakstôs ween eefih-
 meti; jo tahdu darbu darritaju gan til dauds naw,
 ka waidsetu wiffu pasauli par paligu pee winnu
 apwaldifchanas fa-aijinah. Bet pawiffam nelabba
 leeta irraid, ka schahdas finnas wiffas pasaules
 Awises atrohnam wairaf ar smeeschanohs, ne kâ ar
 taifnu dufmoschanohs isfluddinatas. Jo sinnama
 leeta: Kad jau ir wiffu teizama mee fa zaur kahdu
 ehriugu ahriugu aptaifijumu smeeklâ kriht, tad jau
 jekurra swehtu leeta, us grehzigu un apfmei-
 jamu wißi isdarrita, un no teem redsetajeem un
 dsirdetajeem ar smeeschanohs par pasauli isfluddi-
 nata, neprahstigeem lassitajeem un klausitajeem joht-
 fchu arri patte paleef nekohfcha un par neleetu; un
 to neprahstigu lassitaju un klausitaju teefcham irr
 wairaf ne to prahstigu. —e.

Sawads missiones darbs.

Daschadi noteel pafaulē, bet irr kahdi muhschigi liffumi, kurxeem ne drihstam prettim darriht, ja tai pateesibai ne buhs muhs fohdiht. Pats labbaiz darbs un labba leeta par nedarbu un niknibu pahwehrschahs, kad to us aisleegteem zelleem isdarram. Pahwesta walsts pilfatā Bolonnā, dshwo kahds Zuhdu wihrs, labbi pahrtizzis zilweks, ar wahrdu Mortara. Tam bij kahds weenigs dehls, lihds 6 gaddi wezs, sinnams mihtsch behrninsch. Tē nu kahdā deenā pahwesta saldati, schandarmi, eenahk tai Zuhdu nammā, parahda pawehleschanu no augsta basnizas kunga jeb leel-biskapa un prassa, lai teem to behrnu dohd. Tehws kā apstulbis, ne drihst waldischanas fullaineem prettim turretees un darra, ko ne spehji aisleegt. Bet behdu pilns nu eet un mekle pee teefahm, kapehz tam ar to behrnu tā notizzis. Tē dsird, ka 5 gaddi atpakkat tas behrninsch effoht slims bijis un kahda istabas meita, kas pee ta deenejuse, dohmadama to behrnu ahtraki paglahbt, to effoht sleppeni patte nokristijuse, — tamdeht to ne drihsttoht wairs Zuhda tehwa rohkās atstahbt, bet kristigā nammā ja-audsinajoht un tai tizzibā jamahzoht. Wehl atfazzijschi, tam tehwan waijagoht dohmaht tā: kad kahds behrninsch par eelu lehkatu un kahdi ratti tam peepeschi pahrskreetu un tas tiktu nosists, tad tas behrns fawam tehwan teefahm ne buhtu wairf atdohdams ne ar kahdu zilwezigu spehku. Tapat nu effoht ar kristibu, woi to pa kahrtai dabbujis, woi ne, tas behrns tam Zuhda tehwan un tai Zuhdu tizzibai effoht nomirris, nekahds zilweku spehks ne spehjoht to tam tehwan atmohdinaht neds atdohht. Sinnams tahda atbildeschana noskummuschu tehwu mas ko eepreezinaja; bet zil nu brehz, zil nu paligu lihds pee zittahm waldischanahm, nabbaga wihrs lihds schim nekahdu ihstenu pahrstahweschanu naw atraddis. Gan paschi baggatee Zuhdi pa wiffahm semmehm to leetu ar karstumu

usnehmuschu un wehl schodeen to ar runnahm un luhgfschanahm pee augsteem waldineekoem ne-apnikkuschu dsenn, gan pats Sprantschu Keisers pahwesta waldischanu skubbinajis, lai atdohd to behrnu fawam tehwan; bet wihs welti. Tapat arri pee Enlenderu augstako ministeri paschi kristigi kaudis nahkuschu luhgtees, lai jel peespeestu pahwesta waldischanu to behrnu atdohht; bet tas nupat atrakstijis ar tahdeem wahrdeem: „Muhfu waldischana to warras darbu tikpat lohti noschelo kā ir juhs; tomehr dohmajam, ka ne buhtu tai leetai par labbu, ja mehš gribbetum to dsiht, kad jaw patte Sprantschu waldischana neko naw isdarriijuse.“ Arri Amerikas beedribas waldischanu peeluhguschu, bet ta ne gribb maiftees fwešcha zilweka leetas. Nu wehl augsti Enlenderu kungi un lihds ar teem tas baggatais kungs Mohses Montewiore ohtru reis Sprantschu Keiseru gribb luhgt, bet Deems sinn, woi dauds ko isdarrihs. Salka, ka effoht klastakas sinnas dabbujuschu, ka ta meita patte, kas to behrnu kristijuse, tihrs behrns bijis, jo tai ne bijuschu wairk kā tik 14 gaddi wezzuma.

Tahda nu taggad ta leeta. Tai arri tam behrnamm par skahdi ne buhs, ka tas eelsch kristigas atstahchanas taps audsinahts; lai arri katrs kristigs zilweks wehletu labpraht wiffai Israēka tautai, ka ta pee fawa Pestitaja atgreesstohs, — tomehr ne derr, tahdu leetu ar warru isdarriht. Tehwan fawē behrns tikpat peederr, kā wiffa zitta manta, un ja jaw scho tam ne drihstam atraut, zil masak fawu paschu meefu, fawu behrnu. Woi mums wirf semmes wehl kahdas fwehtakas ne kā schahs meefas un mihlestibas faites? woi tahs drihstetum farawstihht, kaut arri dahrgaku mantu ne kā seltu pasneegdami? Jeb woi tu gribbetu behrnu glahbt un tehwu maitahht? Wiffam pa kahrtam janoteel schinni pafaulē un kā lai eet pafaulē, ja scho pirmo labkleschanas liffumu ne gribbetum fargaht kā fwehtu mantu. —d.

S i n n a s.

No sirds pateizam teem mihteem behrneem no muhsu J. 1g. . . s. Latw. pilf. skoblas kas 10 rubl. 35 kap. samettuschu par tizzibas draugem **Sibiria**, arri teem no J. 1g. draudjes, kas wehl 1, 2, 1, 1/2 rubl. 25, 15 kap. 1. 3. 1 rubl. 50 kap. f. dewuschu.

Jtt no sirds pateizam teem, kas muhsu nabbaga nodegguschu eem dahwinajuschu: No J. 1g. 1f. dr. 14 rubl. un no pilsf. dr. 19 rubl. 65 kap. —j.

D r i h w d r i h s t e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Pläse, Zensor. Jelgawā, tai 3. Webruar. 1859. No. 19.